

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS
2007 m. kovo 23 d.

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Kovo 11 d. prie Zapyškio vidurinės mokyklos buvo atidengtas koplystulpis Zapyškio krašto knygnešiams. Viens iš garsiausių šio krašto knygnešiu buvo Jurgis ŽITINEVIČIUS, gimęs 1879 metais Lekėčių valsč., Šakių aps., augęs neturtingoje bežemio valstiečio šeimoje

J. Žitinevičius iš Zapyškio atėjo užkuriu pas garsų Zanavykijos knygneši Motiejų Eimaitį, knygas iš Karaliaučiaus gabenusi nuo 1865 metų. Kai M. Eimaitį su visu vežimu knygą suėmė ir nuteisė, apie 1897 metus knygnešystės darbus perėmė J. Žitinevičius. Pats važiuodavo į pasienį, pėsčias pereidavo sieną, parsinešdavo spaudos ir vėl važiuotas grįždavo namo.

J. Žitinevičius ne tik gabeno ir platinė draudžiamą literatūrą, bet pats raše Genių Dédés slapyvardžiu. Po spaudos atgavimo tėsė švietėjiską veiklą. 1917 m. dalyvavo Vil-

Prie Zapyškio vidurinės mokyklos atidengtas koplystulpis Zapyškio krašto knygnešiams
Algirdo Kairio nuotr.

niaus konferencijoje, buvo išrinktas į Tautos Tarybą. Organizavo savanorius ginti Lietuvos nepriklausomybę. Du vyriausius savo sūnus pats nuvežė į savanorių punktą.

Daug žinių apie J. Žitinevičių užtikau Steigiamojo Seimo stenogramose. I Seimą jis buvo išrinktas pagal Valstiečių sąjungos sąrašą. 1920–1922 m. per 257 Seimo posėdžius J. Žitinevičius kalbėjo apie 200 kartų. Turėjo didelę politiko patirtį. Vargingai gyvendamas, augindamas dešimties vaikų šeimyną, labai skrupulingai skaičiavo Lietuvos išlaidas. Gerus santykius palaikė su valstiečiais, darbininkais. Jų skundus paviešindavo Seime, ministerijose, departamento. Žmonių vargus priimdavo kaip savus. Dažnai pykdavosi su lenkais dvarininkais, kurie terorizavo valstiečius už tai, kad jų vaikai buvo savanoriai.

(keliamas į 4 psl.)

Zapyškio krašto knygnešys

Žinių iš Seimo

Įsimintinas kovo 15-osios Seimo posėdis

Dvejus metus po Seimo darbotvarkes métomas ir atidėliojamasis liustracijos įstatymų paketas įsimintiną kovo 15-ąją Seime vėl buvo įtrauktas į darbotvarkę. Vieną problematiškiausią siūlymą, stabdžiusi šių įstatymų pakeitimų priėmimą, pateikė Seimo narys Povilas Jakučionis. Jis pasiūlė apribojimus dėl darbo valstybės tarnyboje tatyti ne tik buvusiems KGB bendradarbiams, bet ir KGB rezervininkams. Turint omeny, kad du iš šios kategorijos asmenų – Valstybės saugumo departamento vadovas A. Pocius ir buvęs užsienio reikalų ministras, dabar Seimo narys A. Valionis – yra įtakingi valstybės politikai, nestebina ilgas ir varginantis šių įstatymų pataisų kelias iki priėmimo.

Taigi minėtą ketvirtadienį pirmoji Seimo posėdžio dalis vyko gana ramiai, tėsiant liustracijos įstatymų svarstyti. Seimo dauguma buvo nusiteikusi gana palankiai dalies P. Jakučionio siūlymų atžvilgiu. Tačiau tokia ramybė paprastai tvyro tik prieš audrą, kurios tądien būtent dešinysis Seimo politikos

flangas nenujautė.

Antroji posėdžio dalis pradėjo pirmininkaujant Andriui Kubiliui, paskelbusiam, kad pirmuoju klausimu bus teikiamas Seimo nutarimo „Dėl pritarimo A. Pocius atleidimui iš Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento generalinio direktoriaus pareigų“ projektas. Seimas, prieš trejetą mėnesių priimdamas Seimo Nacionalinio saugumo ir gynbos komiteto išvadas dėl Valstybės saugumo departamento veiklos, buvo pareiškęs nepasitikėjimą jo vadovu – buvusiui KGB rezervo karininku Arvydu Pociumi. Iki kovo 15 d. buvo laukiama, kol šalies Prezidentas parinks naują kandidatą šioms pareigoms eiti. Kaip žinoma, juo buvo numatytas Povilas Małakauskas, Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovas.

Prezidento patarėjui M. Ladigai išėjus į tribūną pristatyti Prezidento dekretą, jau iš pirmų klausimų paaškėjo, kad paprasta situacija yra verčiama nuo kojų ant galvos. Seimo nariai pradėjo priimygtinai klausinėti, kodėl Prezidentui neįtiko A. Pocius

ir dėl ko jis nori jį atstatydioti. Prezidento patarėjas akivaizdžiai sutriko, tačiau sugėbėjo paaškinti, kad Prezidentas taip elgiasi dėl Seimo daugumos pareikšto nepasitikėjimo VSD vadovu. Posėdžiuui pirmininkavęs A. Kubilius po keleto klausimų paragino Seimą teigdamas, kad atleidžiamas pareigūnas papras tai nėra klausinėjamas. Tačiau liberalcentristo V. Bogušio paprašytas jis labai lengvai sutiko duoti atleidžiamam A. Pociui žodį. Šis, taip lengvai gavęs Seimo tribūną, nedvejojo: kaip pats paskui pareiškė, išrēžė „svariausiai savo kalbą“.

Jis nutarė „paaškinti“, kodėl esas šioje tribūnoje, taigi kodėl jis atleidžiamas. Pasak jo, po to, kai prasidėjo „Mažeikių naftos“ pardavimo diskusijos ir kai konfidencialiai žinota apie strateginius kaimyninės Lenkijos interesus, neva VSD „pajuto“, kad viena labai suinteresuota ir nedraugiška kaimynė gauna informaciją, kuri neturėtų būti žinoma. „Po atlikto žvalgybiniu darbu supratome, kad informacija buvo perduodama iš VSD esančių ar buvusių išdavikų“, – teigė A. Pocius aiškindamas, kad vieno tokio sandorio kaina buvo įvertinta 100 tūkst. eurų.

(keliamas į 2 psl.)

LPKTS valdybos posėdis

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) valdybos posėdis įvyko kovo 17 d.

Darbo ataskaitą pateikė LPKTS valdybos pirmininkė J. Marcinkevičienė. Ji informavo, kad Kauno apskrities viršininko administracija kovo 15 d. buvo pakvietusi į pasitarimą dėl rugpjūčio 4 d. įvyksiančio Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų dalyvių saskrydžio Ariogaloje. Preliminariai aptarti saskrydžio organizacijai klausimai.

LPKTS ataskaitinė suvažiavimas įvyks balandžio 21 d. LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39, Kaunas). Jame bus pateiktos 2006 metų LPKTS finansinė (pajamų–išlaidų sąmata), Revizijos komisijos, Etikos ir procedūrų komisijos ataskaitos. Į suvažiavimą bus pakvieti LPKTS valdybos ir tarybos nariai, filialų pirmininkai ir delegatai (kvota – vienas delegatas iš 70 nario mokesčių mokančių narių).

Sekretoriatas prašo valdybos pirmininkus skubiai pateikti duomenis apie 2006 metų filialų veiklą ir pranešti deleguojamų atstovų į suvažiavimą pavardes.

Posėdyje pritarta 2006 m. LPKTS pajamų ir išlaidų sąmatos projektui, kuris bus teikiamas tvirtinti suvažiavimui. Svarstyti Finansų komiteto siūlymai.

LPKTS pirmininkas A. Lukša informavo apie partizanų Motinų pagerbimo ženklo gamybą.

Patvirtintos LPKTS filialų valdybos: Jonavos (valdybos pirmininkė V. Gabužienė), Kėdainių (vald. pirm. J. Šleževičius), Kauno (vald. pirm. I. Vilčinskienė), Panevėžio (vald. pirm. R. Pankevičius), Siaulių (vald. pirm. V. Deveikis), Tauragės (vald. pirm. P. Rindokas), Utenos (vald. pirm. V. Bliznikas).

Aptarti LPKTS renginiai: balandžio 4 d. Utenoje Adolfo Šapokos gimnazijoje organizuojama konferencija „Pasiariešinimo istorija – jaunosios kartos tautinio, patriotinio ir pilietinio ugdymo šaltinis“ (ats. V. Bliznikas); balandžio 18 d. Kauno pedagogų kvalifikacijos kėlimo centre rengiama konferencija „Laisvės kovų istorijos dėstymas mokyklose“ (ats. O. Tamošaitienė); gegužės 25 d. – žygis „Dainavos apygardos partizanų takais“ (ats. V. Kazulionis).

“Tremtinio” inf.

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Anot jo, dėl to ir buvo pradėtos intensyviai rašyti vadi-namosios analitinės pažymos, kuriomis buvo "savaip inter-prietuoja mi vykstantys proce-sai". Kaip žinoma, dėl kai ku-rių tokį pažymą Seimo Na-cionalinio saugumo ir gyny-bos komitetas padarė A.Pociui ir jo vadovaujama depar-tamentui nepalankias išva-das. "Bet kuriuo atveju šian-dien mūsų tyrimas jau nebe-turi prasmės. Darbuotojai ir bendradarbiai jau nebegali be-rizikos sau ir savo šeimoms tēsti darbo", – viešai skundēsi A.Pocius. Tačiau tuo neap-siribojo. Jei pirmoji priežas-tis, dėl kurios jis neva atleidžiamas, tik miglotai siejosi su konservatoriais, prie kurių pavadinimo kaip prakeiksmas daugelių metų buvo pride-damas "Mažeikių naftos" pa-vadinimas, tai antroji saugu-mo vado įvardyta priežastis buvo jau tiesioginė nuoroda į Tėvynės sąjungą.

"Antra priežastis, dėl ku-rios aš šiandien stoviu tribū-noje, yra kur kas paprastesnė. Jau kelis kartus prie manęs buvo priėjė keletas politikų ir pasakė, kad aš nesitikėiau jokios paramos po to, kai drįsau pasirašyti operatyvių veiks-mų planą, kurį realizavus vien-nes buvęs politikas buvo nu-teistas už neteisėtą ginklų lai-kymą; už tai, kad išsiaiškino-me, kad ir po tiek metų, kas

kaltas dėl Juro Abromavi-čiaus žūties. Mes jau žinome, kas vykdė ir Bražuolės spro-gdinimą, mes jau beveik žino-me, kas sprogdino „Lietuvos rytą“. Norėtusi tikėti, kad Seimo specialioji komisija išsi-aiškins visą tiesą ir VSD nau-jai vadovybei užteks drąsos padėti tai išsiaiškinti", – teigė atleidžiamas VSD vadovas.

Kaip žinoma, Tėvynės są-jungai pradėjus intensyviai domėtis saugumo karininko A.Pociūno žūtimi Baltarusijoje, prieš ją žiniasklaidoje buvo suorganizuota tikra šmeižto kampanija, kurios es-mė ta, kad neva konservato-riai atsakingi dėl 1993 m. sa-vanorių maišto, J.Abromavi-čiaus žūties, tilto per Bražuo-lę bei "Lietuvos ryto" pastato sprogdinimo. Visiems puikiai žinoma, kad A.Petrusevičius – konservatorius, Laisvės kovų dalyvis, apkaltintas ginklų prekyba ir neteisėtu laikymu. Taigi, metės kaltinimus į de-sinę, VSD vadovas beregint atsisuko į kitą pusę – į Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką Algimantą Matulevičių.

"Ikišiol nesuprantu, kodėl vienas asmuo, tapęs NSGK pirmininku, tapo itin aršiu mano šmeižiku, nuolat reika-lavo slaptos ir jautrios opera-tivinės informacijos, pradėjo

inicijuoti įstatymo pataisas, neapgavotai galinčias galutini sugriauti visų specialiųjų tarnybų veiklą ar jų sistemą", – trečiu punktu pradėjo naują puolimą A.Pocius, čia pat pa-reiškės, kad "yra pakankamai archyvinės ir kitos VSD parei-gūnų surinktos medžiagos", liudijančios A.Matulevičiaus bendradarbiavimą su KGB. KGB rezervo karininkas A.Pocius garsiai nusistebėjo, kad toks žmogus "lyg niekur nieko ir toliau užima svarbias pareigas valstybėje".

Savo kalbą A.Pocius baigė pasiskundimais dėl to, kad esą jo jau nebegirdima, kad "kerštas ar kiti interesai yra aukštesni už sveiką protą". Savo pozicijai sutvirtinti jis neužmiršo pasiremti A.Bra-zausko ir V.Adamkaus auto-ritetais, savo potencialiemis klausytojams lyg ir tvirtinda-mas, jog būtent šie žmonės palaiko jo pusę.

Jis "asmeniškai" padėkojo buvusiam premjerui ir prezidentui Algirdui Brazauskui ir "ypač" – Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui, ku-ris neva buvo ir lieka su "mu-mis" (suprask – A.Pociumi – aut. pastaba) "sunkiausiomis valandomis".

Kalba padarė reikiama-ispūdį. Buvo akivaizdu, kad jai buvo stipriai pasiruošta,

viskas gerai ir kruopščiai ap-svarstyta, o gal ir susitarta. Kaip ir tikėtasi, labiausiai sukluso gausioji Darbo parti-jos frakcija. Juk pranešimas buvo labai konkretus: žinau, kaip sumušti jūsų politinius oponentus – konservatorius, visi, kuriems jie nejinka, pra-šau mane palaikyti. Seimo na-re L.Graužinienė pirmojo pa-šoko ir pareiškė išgirdusi "daug naujų dalykų". Jos pra-šymu A.Pociui bvo leista už-duoti klausimų. Klausinėja-mas jis ir toliau naudojosi si-tuacija, aiškino, kad jis "nie-kada nenuėjės į jokius KGB rezervus".

Iš Tėvynės sąjungos frak-cijos vienintelis A.Stasiškis triumfuojančio A.Pociaus pa-klausė dėl A.Pociūno žūties aplinkybių. Tačiau šis pasakė, kad jei reikės, ši žūtis bus ti-riama nors ir 15 metų. Dau-giau ne vienas Tėvynės sąjun-gos narys nesugebėjo pateik-ti jokios alternatyvos A.Pociaus kalbai. Galiausiai susi-zgribės posėdžio pirmininkas nutraukė klausimus A.Pociui ir paskelbė balsavimą. Tačiau Seimo dauguma sudvejojo: daugelis Seimo narių susilaikė, 32 balsavus „už“, „prieš“ – 4 ir susilaikius 42 Seimo na-riams nebuvo pritarta Sei-mo nutarimo projektui, nu-matanciam atleisti A.Pociui

iš pareigų.

Po šio klausimo buvo pa-daryta pertrauka. Seimo va-dovybei ir nariams reikėjo su-sigaudytis, kas vis dėlto įvyko. O padėtis susiklostė papras-ta: A.Pocius, kaip ir dera "tre-niruočiems" saugumiečiams (ir SSRS, ir Lietuvos), buvo stipriai pasiruošęs ir išdrožė kalbą, kompromituojančią Tėvynės sąjungą bei intrigu-ojančią jos priešininkus. Tėvynės sąjunga su jos pirminknu priešaky nebuvo tam pasiruo-šusi: pirma, A.Kubilius nepri-valėjo suteikti žodžio A.Pociui, antra, dalis Tėvynės sąjungos frakcijos narių buvo išvykę ir posėdyje nedalyvavo, o du iš jų geriausiu atveju "gaudē varnas" ir, balsuodami taip, kaip ir darbiečiai, susilaikė. Niekas nebuvo pasirengęs A.Pociaus atakai ir savo gyny-bai nesugebėjo pasakyti né žodžio. Sužavėti A.Pociaus pažadu "aptramdyti" konser-vatorius, kairiosios ir tai pu-sei simpatizuojančios frakcijos daugiausia susilaikė, taip palikdami A.Pociu postę. Už A.Pociu iš tiesų balsavo tik ke-turi Seimo nariai. Taigi, ne-paisant to, kad Seimo dauguma A.Pociui buvo paskel-busi nepasitikėjimą, jis liko, nes juo "pasitiki" keturi Sei-mo nariai.

Ingrida VĖGELYTĖ

Aiškėja naujos KGB generolo majoro apdovanojimo aplinkybės

Kovo 9 d. "Tremtinio" straipsnyje "Kaip iš prezidentūros daromas „stogas“ KGB generolams" rašyta apie tai, kad prezidentūra, 2002 metais LDK Gedimino ordino Komandoro kryžiumi už nuopelnus skatinant Rusijos ir Lietuvos dialogą apdovanojusi tūlą V.Jakuni-ną, net viešai paskelbus ir vi-suomenei sužinojus, kad jis yra KGB generolas majoras, buvęs žvalgybos rezidentas Austrijoje, nė neketina at-saukti tokio savo sprendimą. Ilgą laiką paslapčis gau-bė ir šio žmogaus teikimo aplinkybes.

Tėvynės sąjungos Seime-frakcijos nariui Sauliui Peče-liūnui, Prezidentūrai rašiu-siam ne vieną paklausimą dėl šio reikalio, vasario 21 d. buvo atsakytu, kad LR Prezidentas "turi teisę skirti valstybės ap-dovanojimus". Tai ir skyrė. Tame pačiame prezidentūros atsakyme Seimo nariui buvo

pranešta, kad "oficialių dokumentų, pristatančių apdova-noti ši asmenį, Respublikos Prezidento kanceliarijoje ne-buvo gauta". Vadinas, Prezidentas ji apdovanojo savo iniciatyva. Atrodytų, atsaky-mas aiškus ir neatšauki-mas, tačiau, anot S.Pečeliūno, tai dar ne viskas.

Pasirodo, tuo metu, kai V.Jakuninas gavo lietuvišką Komandoro kryžių, be tei-kiančiosios instancijos Prezidentas savo nuožiūra galé-jo apdovanoti tik Lietuvos piliecius.

"Drįstu atkreipti Jūsų dė-mesi į tai, kad tuo metu galio-jusio Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižy-mėjimo ženklu įstatymo 21 straipsnio antroji dalis nusta-to, kad "Užsienio valstybių pi-liečius apdovanoti ordinais, medaliais ir kitais pasižy-mėjimo ženklais pristato Lietuvos Respublikos užsienio rei-kalų ministras", – kovo 5 d.

raše S.Pečeliūnas pakartoti-nai raše prezidentūrai.

Vadinasi, Lietuvos prezidentūra taip skubėjo apdova-noti KGB generolą majorą, kad net nepasirūpino, jog tai būtų padaryta su užsienio rei-kalų ministro teikimu, kaip tada reikalavo įstatymas. Sei-mo narys S.Pečeliūnas mano, kad šis įstatymo pažeidimas yra dar vienas papildomas pretekstas paskelbtį Prezidento dekretą dėl V.Jakunino apdovanojimo neteisėtu ir ji atšaukti.

"Prašau nedelsiant imtis veiksmų galimam įstatymo pažeidimui pašalinti", – rašo S.Pečeliūnas Respublikos Prezidento kancleriu. Kol kas jokios kitokios informa-cijos dėl šio apdovanojimo iš prezidentūros visuomenei nėra pateikta. Apie tolesnę šio reikalio eiga skaitykite ki-tuose "Tremtinio" numeri-juose.

Ingrida VĒGELYTĖ

TS PKTF valdybos posėdis

Tėvynės sąjungos politinių kalinių ir tremtinų frakcijos (TS PKTF) valdybos posėdis įvyko kovo 17 d.

Politinių aktualijų klausimi-s kalbėjo LR Seimo narys, TS PKTF pirmininkas dr. P.Jakucionis ir LR Seimo na-re, frakcijos tarybos pirminin-kė V.V.Margevičienė.

Pažymėta, kad rinkimų į savivaldybių tarybas galutiniai rezultatai dar nėra žino-mi, nes Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) duomeni-mis, 30 procentų mandatų bus atsisakyta. Iš TS PKTF šiuo metu savivaldybių tarybų na-riais tapo 26 atstovai.

Kalbėta ir apie Seimo dar-bą. Komentuotas Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovo A.Pociaus išpa-reigų nušalinimo klausimas. Tačiau socialdemokratų, "darbiečių", liberalcentristų ir kitų dėka A.Pocius liko va-

dovauti Valstybės saugumo departamentui.

Taip pat pažymėta, kad iki šiol buvo pritarta svarsto-miems Liustracijos įstatymo projektais bei Liustracijos komisijos sudarymo prin-ci-pui. Tačiau socialliberalas A.Sadeckas pasiūlė, kad ben-dradarbiavimo su KGB klausimą spręsti teismas, gavęs Liustracijos komisijos surink-tą medžiagą. Žinant, kaip teismai sprendžia panašius klausimus (manome, kad tarp teisėjų esama buvusių rezer-vininkų), A.Sadecko siūlo-mos pataisos abejotinos.

Posėdyje buvo svarstomi TS PKTF konferencijos, įvyk-siančios kovo 31 d. LPKTS būstine (Laisvės al. 39, Kau-nas), organizacinių klausimai. Konferencijos delegatų kvota: vienas delegatas iš 20 frakcijos skyriaus narių.

„Tremtinio“ inf.

2007 m. kovo 23 d.

Komentaras

Norint suprasti, kas iš tiesų įvyko kovo 15 d. Seimo posėdyje, kai A.Pocius liko savo pareigose, reikia pažvelgti į susiklosčiusią padėtį politiniame šalies gyvenime. A.Pocius atstatybinimas buvo logiška skandalas, kilusio dėl A.Pociūno žūties, pasekmė. Tiriant šio pareigūno žūtį atsiskleidė itin negerū dalykų, vykstančių ne tik Valstybės saugumo departamente, bet ir kitose aukščiausiose institucijose. Paaškėjo, kad Užsienio reikalų ministerijoje (prieš tai – prezidentūroje) dirba perdėm didelę galią sukaupę pareigūnai, ironiškai pradėti vadinti „valstybininkais“. Buvo kalbama apie Albiną Januškos įtaką ir nesantaiką su A.Pociūnu dėl Lietuvai svarbių strateginių klausimų. A.Januška, kilus triukšmui, atsistatydino, tačiau tik tam, kad užimtu patogesnę poziciją Vyriausybėje – jis tapo premjero G.Kirkilo patrėju.

Užjudinti „valstybininkai“ susibūrė į glaudų rata, jiems porina kai kurios žiniasklaidos priemonės. Iš įvairių pozymių galima spręsti, kad pradėtas atviras „šaltasis karas“ su Tėvynės sąjunga. Pasipylė šmeižto kampanijos, kažkaip labai keistai su šiais įvykiams sutapo viešas A.Petrusevičiaus teismo procesas, kurį iniciavo VSD.

Nepaisant tokio stipraus Tėvynės sąjungos puolimo, vis tik su šia politine partija

tenka skaitytis, nes ji remia G.Kirkilo mažumos Vyriausybę. Be to, ir šiu metų savivaldos rinkimuose TS gavo daugiausia balsų. Ji trukdo A.Zuokui ir R.Paksui ateiti į Vilniaus mero postą. Ir tam sutrukdyti turi pakankamai jėgų. Todėl trūks plėt reikia ja kažkaip sutramdyti. Todėl neatmetama galimybė, kad iš Seimo tribūnos praktiškai šantažavęs TS A.Pocius ne tik gynė savo kailį ir postą, tačiau vykdė ir kitų pavestas užduotis. Mat jau labai akivaizdžiai sutampa čia minimi interesai.

Kitą dieną spaudos konferencijoje A.Kubilius, kaip tik pakviesta į Valstybės gynimo tarybą, tiesiai įviesiai pasakė, kad iš A.Pocius pažadų nieko gero nereikia tikėtis: bus paskelbta, kad viskas yra slapta, ir tiek. Taip ir nutiko.

Maža to, VSD vadovas, pasišvaistęs Seimo tribūnoje įvairiais grasinimais, jau po dienos atrodė apgailėtinai: jis nepateikė Liustracijos komisijai žadėtų dokumentų dėl A.Matulevičiaus galimo bendradarbiavimo su KGB, jis nieko nėra perdaives prokuratūrai, tiriančiai jo minėtas bylas. Jo įrodymus, pateiktus Valstybės gynimo tarybai, A.Kubilius vadina nerimtais, o L.Graužinienė darbiečių vardu dabar jau gąsdina A.Pocių, kad už galimą Seimo ir prezidentūros apgavystę jam teks atsakyti pagal LR įstatymus.

Ingrida VĖGELYTĖ

Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto informacija

Didėja slaugos ir globos paslaugų poreikis

Kovo 9 d. LR Seimo socialinių reikalų ir darbo ir sveikatos reikalų komitetai surengė bendrą posėdį. Jame dalyvavo komitetų nariai, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos reikalų ministerijų atstovai, Socialinių įstaigų priežiūros ir audito departamento prie SADM atstovai, globos įstaigų vadovai. Buvo svarstoma dėl socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos taikymo ilgalaikę socialinę globą gaunančių asmenų su sunkia negale slaugos kainai nustatyti.

„Bendrame komitetų posėdyje aptartas slaugos paslaugų, teikiamų globos įstaigose bei slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse, finansavimo sistemos tobulinimo klausimas. Pažymėta, kad viuomenei senstant, sparčiai didėja tiek globos, tiek ir slaugos paslaugų poreikis, todėl socialinių paslaugų plėtra turėtų būti

vykdoma teikiant integruotas slaugos ir globos paslaugas.

Nuspręsta siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavedi Sveikatos apsaugos ministerijai kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija iki 2007 m. liepos 1 d. parengti integruotų globos ir slaugos paslaugų apmokėjimo tvarką.

Šiuo metu socialinės globos gavėjai (globos namuose, globos dienos centre, globos namuose) užgaunamą paslaugą turi mokėti (80 proc. pajamų už ilgalaikę globą, 20 proc. ar 50 proc. dienos centre bei teikiant globą į namus). Slagus ir palaikomojo gydymo ligoninėse, kuriose ligonis gali praleisti iki 4 mėnesių, teikiamos paslaugos yra finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto,“ – informavo LR Seimo narė, Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto narė Vincė Vaidevutė Margevičienė.

Londone nužudyto buvusio Rusijos saugumiečio Aleksandro Litvinenkos tėvas, 40 metų psichiatro stažą turintis Valteris Litvinenka, Čečenijos laisvės kovotojų agentūrai „Chechendress“ pateikė įdomų straipsnį, pavadinė: „Salies nelaimė, jeigu valdžioje yra psychopatas“. Ši Valterio Litvinenkos straipsnį išspausdino daugelis pasaulio laikraščių. Jame V.Litvinenka, iš psichiatro pozicijų išanalizo buvusių ir esančių valdžioje Rusijos vadovų – caru Ivano Kalitos bei Ivano Rūščiojo, taip pat Stalino, Chruščiovo bei dabartinio prezidento V.Putino, psichinę būseną. Štai kas rašoma apie Staliną: „Po 1917 m. Rusijos sostą užėmė komunistai, o netrukus jų funkcionierius Josifas Džiugašvilis (partinės „kličkos“ – Koba ir Stalinas) sugebėjo į savo rankas paimti neribotą valdžią. Stalino „opričnikais“ – čekistais buvo paskirti žiauriai, kupini neapykantos viuomenės atmatos. Naudodamas ši prievertos aparatą Stalinas pagal iš anksto parengtus „sušaudymo planus“ emė masiškai naikinti žmo-

Ivykidių komentarai

Psichopatų valdžia

nes. Ši satrapą 1927 metais konsultavęs geriausias visų laikų Rusijos psichiatras Vladimiras Bachterevas ir nustatės paranojos diagnozę už tai sumokėjo gyvybe. Po mėnesio V.Bachterevas mirė labai neaiškiomis aplinkybėmis. Kiek žmonių sunaikino šis paranoja sergantis vadas ir jo „opričnikai“, iki šiol niekas nežino. Čekistai naikino ištisas tautas ir taikos, ir karo metu. Tai buvo kruvinos orgijos, nusinešusios daugeliu milijonų žmonių gyvybes. „Suvokite, pagaliau, kiek baisiausiu nelaimi atnešė šaliai šis psychopatas,“ – ragina Valteris Litvinenka.

Tačiau analizuodamas buvusių komunistinių gensekų piktadarybes, psichiatras V.Litvinenka daugiausia dėmesio straipsnyje skiria dabartiniams Rusijos prezidentams Vladimirui Putinui. „Tai liguistas vienvaldis, uždaras, kaprizingas ir nuožmus diktatorius, kurio veiksmai prieštarauja bet kokiai logikai ir sveikam protui. Šis monstras jasakė Patruševui (KGB įpėdinio

FSB vadovui) parengti ir įvykdyti A.Litvinenkos pašalinimo operaciją. Putinas sumanė likviduoti ne tik mano sūnū, bet ir Londone gyvenančius B. Berezovskį ir Čečenijos laisvės kovotojų atstovą Achmedą Zakajevą. Nužudant A.Litvinenką buvo panaudotas polonis-210. Šis radioaktyvus elementas anksčiau jau buvo išbandytas su kaliniais, ir KGB įpėdinai iš FSB bandymu rezultatais buvo patenkinti“.

Beje, Valteris Litvinenka atkreipia dėmesį, kad teroristų vadeivai – „Al Qaeda“ lyderis Osama bin Ladenas yra Lubiankos (KGB-FSB štabo) kūrėjas, o bin Ladenas smogikai pusę metų buvo apmokinami Rusijos FSB specialistų. Todėl, pasak V.Litvinenkos, dar neaišku, kieno užduotį vykdė šie FSB apmokyti smogikai, susprogdindami du dangoraižius Niujorke. Tai pirmiausia buvo naudinga V.Putinui. Todėl V.Litvinenka siūlo JAV prezidentui Dž. Bushui gerai susimąstyti.

Kova dėl Baltųjų rūmų įsibėgėja

Jungtinė Amerikos Valstijų senatorius respublikonas Džonas Makeinas pranešė, kad dalyvauja 2008 metų JAV prezidento rinkimuose. Apie tai, kad Dž. Makeinas sieks prezidento posto, niekas Amerikoje neabejojo. Senatorius respublikonas iš Arizonos valstijos, buvęs karo lakūnas, kariavęs Vietnamo kare, jau seniai laikomas „politikos sunkiasvoriu“. Beje, 2000 metais Dž. Makeinas jau bandė kovoti dėl Baltųjų rūmų šeininko posto, tačiau jo draugai iš Respublikonų partijos pasirinko Džordžą Bušą. Senatorius iš Arizonos valstijos buvo vertinamas kaip pernelyg impulsyvus ir netgi agresyvus politikas. Nuo to laiko senatorius griežtai kritikavo prezidentą Dž. Bušą, ypač už jo koketavimą su Rusijos prezidentu V. Putini, o kartais aktyviai palaikė prezidentą pritardamas jo planams kurti priešraketinės gynybos sistemą. Dabartinėje senatoriaus Dž. Makeino priešrinkiminėje programoje įrašyta: „Priešraketinės gynybos sistema ir jos efektivumas yra labai svarbi priemonė apsidrausti nuo potencialių pavoju. Pirmiau-

sia nuo tų, kuriuos kelia mūsų strateginiai varžovai, tokie kaip Rusija ir Kinija.“

Džonas Makeinas gerai žinomas kaip griežtas Kremliaus politikos kritikas, todėl neatsitiktinai vadinamas „vyriausiuoju Amerikos rusofobu“. Tai jis 2005 m. pateikė Senatui rezoliucijos projektą, reikalaujantį sustabdyti Rusijos dalyvavimą „Didžiajame aštuonete“. Beje, kaip raše JAV ir Europos laikraščiai, Miunchene konferencijoje tarptautinio saugumo klausimais senatorius Dž. Makeinas sėdėjo vos už kelių metry nuo Rusijos prezidento V. Putino ir, išklausęs jo agresyvią antiamerikietišką kalbą, vos vos susivaldė.

Dabar pagrindiniu Dž. Makeino varžovu tapo kitas Respublikonų partijos kandidatas – buvęs Niujorko meras Rudolfas Džulianis. Kol kas, apklausų duomenimis, pastarasis lenkia Dž. Makeiną beveik 10 procentų. Tačiau iki rinkimų dar yra laiko ir daug kas gali pasikeisti.

Demokratų partijoje kandidatų padėtis gana migloti. Iki šiol favorite laikyta buvusio prezidento Bilo Klintono

žmona Hilari, atrodo, užleidžia savo pozicijas kitam demokratų kandidatui – juodadodžiui Barakui Obamai. Hilari kandidatūrą palaiko 36 proc. demokratų rinkėjų, B. Obamą – 24 proc.

Tarp kandidatų į JAV prezidento postą prasidėjo vadinamas „kompromatų karas“. H. Clinton kaltinama mokesčių nemokėjimu, o B. Obama tuo, kad jaunystėje mokėsi islamiškoje mokykloje. Tarp respublikonų pretendentų didelės kritikos sulaukė buvęs Masačusetso valstijos gubernatorius Mitas Romnis, neslepiantis esas mormonas. Jo politiniai priešininkai uoliai išnagrinėjo kandidato genealoginių medžių įsaiskinimo, jog du M. Romnij proseneliai buvo aktyvūs poligamijos šalininkai. Beje, poligamija, t.y. daugpatystė, tarp musulmonų visiškai toleruojama.

Tvirtinama, kad abu kandidato proseneliai turėjo po 12 žmonų. Nors H. Romnis turėti tiktais vieną žmoną, tačiau jo musulmonų ideologijos ir papročių propagavimas kelia nerimą didelei daliai amerikiečių.

Jonas BALNIKAS

Sveikiname

Garbingo 80-ojo gimtadienio proga sveikiname Laisvės kovų dalyvį, LLKS Prisikėlimo apygardos, LPKTS Pakruojo filialo narį Petrą BIKELIJĄ.

Linkime ilgiausią metų, prasmingų siekių, nenuilstamo darbo su žmona Danute puoselejant gražiausių rajone sodyba.

LPKTS Pakruojo filialas

Zapyškio krašto knygnešys

(atkelta iš 1 psl.)

Žydi tuo laiku reikalavo išskirtinių teisių: plačios savivaldos ir ministerioportfelio. J. Žitinevičius Seime jiems pacitavo Talmudo išstraukas, kad nesveika nei persivalgyti, nei persigerti. Jis viešai kalbėdavo, kad balsuosių už tą įstatymo projektą, kuris atrodis geras, nepaisydamas, kuri frakcija patenkis. Rūpinosi Lietuvos šaulių sajungos reikalais.

J. Žitinevičius Steigiamame Seime pasiūlė Lietuvos pinigą pavadinti „litu“, „centu“. Siūlau sutrumpintą J. Žitinevičiaus kalbą, pasakyta Steigiamajame Seime.

„Man, nors ne mokslininkui ir ne kalbininkui, reikia vis dėlto išsitaroti dėl šių pavadinimų. Cia siūloma „lyra“. Mano manymu, lyra – tai gražus instrumentas, net negyvas. Aš jau geriau siūlyčiau „arfa“, nes Dovydas karalius kaip tik skambino arfa. Lyra mums visai nesuprantama. Mes lyra paprastai dedame ant mirusio mužiko kapo ar šiaip jam už apykaklės kaišome visokių guzikiukų pavidalu. Taigi taip pavadinti néra reikalo. Jei norite pavadinti, tai aš siūlyčiau vadinti „grašais“, nes už 30 grašių buvo parduotas Kristus, o dabar parduoda Krikščionių demokratų partiją. Kitis siūlė „dolerius“. Tai visai netinkamas terminas: čia daug raidžių, tas sunkina rašliavą ir pagaliau tai svetimas žodis. Suvalkijoje seniau žmonės vartojo šeštoką, dešimtuką, berlinką ir tempą. Visi tie vardai sudėti muziejun kartu su akmeniniais kirvukais. Suvalkijoje doleris buvo vartojamas dar nuo tų laikų, kada vokiečiai vartojo doleri. Tas doleris turėjo du auksinus. O mes 30 skatikų vadindavome auksinu. Bet tie vardai jau yra atgyvenę ir šiandien vokiečiai nebetruri dolerio, bet turi marķą. Viskas progresuoja. Dėl to man išrodo, kad parankiau būtu mūsų pinigą vadinti „litu“. Šiandien svarbu kuo greičiau ištaroti, apsisukti. Litas ir centas – trumpi žodžiai.

Kas dėl pavadinimo „muštinis“. Jis primena rublį nuo

žodžio „rubit“. Jei tą žodį priimtume, būtų skriaudama muziejui, nes ten yra sudėti tie seni žodžiai. Reikėtų įvesti ir kirčius. Vyti mes visi gerbiaime ir saugoame, kaip labai brangū daiktą. Yra daug gražių daiktų, kurie iškėlė mūsų tautiškumą. Audžiame gražius audinius, juostas ir tie daikai išlaikė mūsų tautiškumą. Šiandien niekas nedaro vyžų, apavų ir jų nedėvi. Tie dalykai pasenę, nes priimta naujesnių formų. Viskas eina pirmyn, todėl ir mūsų pavadinimai turi eiti pirmyn, trumpiai ir aiškūs, todėl kiekvienam bus aišku, jei bus pavadintas „lietas“ ar „litas“, jau žmonės jį supras. „Lietu“ negalima vadinti, geriau pavadinti „litu“. Tas terminas kilęs iš mūsų žodžio „Lietuva“, kuri pavadinta dėl to, kad Lietuvoje amžinai buvo lietus. Tas žodis istoriškai yra geras greitam parašymui, ištarmui. „Skatikas“ sunkiau ištarti ir ilgiau rašomas negu „centas“. Nepatogus muštinis, aukšinas, skatikas. Jie turi būti sudėti į muziejų, savo monetą turime vadinti „centu“.

Iš šios J. Žitinevičiaus kalbos kyla daug minčių apie žmogų, jo gyvenamą laikotarpį, jo atsakomybę tautai, valstybei.

Vėliau įkitus Seimus J. Žitinevičius savo kandidatūros nekėlė. Dirbo Zapyškio giriinkijoje. 1928 m., minint Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį, jo pastangomis buvo pastatytas paminklas Zapyškyje, kurį sovietai nugarė. Taip pat Zapyškyje pastatyti Šaulių namai, sovietmečiu sudeginti.

Už tai, kad mylėjo tėvynę, jį ištiko tokspalikimas, kaip kitus šimtus tūkstančių lietuvių buvo nukankintas lageryje.

2004 m. išleistoje Daraktorių, knygnešių enciklopedijoje rašoma, kad jis mirė 1945 m. Zapyškyje. Iš tikrujų antrą kartą okupavus Lietuvą, J. Žitinevičius buvo suimtas, nuteistas ir žuvo lageryje. Zapyškyje, šalia šeimos kapo, yra ir jo simbolinis kapas.

Jurgis BIELINIS,
kraštotyrininkas

skaitojo mintys

Išvaduokime Laisvės paminklą

Laikraščiuose „XXI amžius“, „Lietuvos aidas“, „Tėviškės žinios“ buvo rašyta apie Lapių parapijos klebono R. Skrinsko ir parapijiečių vargus bandant atstatyti sovietų nugriautą Laisvės paminklą. Jis buvo skirtas 1918–1921 m. nepriklausomybės kovose žuvusiems savanoriams ir kariams atminti. Jau Atgimimo aušroje klebonas R. Skrinskas émė rūpintis paminklo atstatymo reikalais. Kodėl iki šiol Lapėse Laisvės paminklas neatstatytas? Kas išdrysta nepriklausomoje Lietuvoje tam trukdyti?

Atkurus nepriklausomybę, išrinktoji Aukščiausioji Taryba, Seimai, Vyriausybės tesugebėjo priimti neaiškų, daugiaprasmių sovietų atimto turto buvusiems savininkams grąžinimo įstatymą. Juo pasinaudojo naujieji sovietiniai valdininkai ir pelnė daugiausia naudos. Ir štai – pasekmės.

Priminsiu, kad prelatas Mykolas Krupavičius žemės reformą atliko per pusantį metų. Kaimyninių valstybių vadovai ją vadino pavyzdine. Sovietų valdžia pagrobė žmonių žemę, o atkurtos Lietuvos valdininkai tėsė vagių darbą.

Nuo pat Atgimimo klebonas R. Skrinskas informavo Kauno r. savivaldybės, Kauno aps. viršininko administracijos valdininkus, kur yra Laisvės paminklo pamatai, ir prašė, kad žemę su pamatais būtų grąžinta Laisvės paminklui atstatyti. Tačiau posovietiniai valdininkai nenorėjo išgirsti kunigo patrioto prašymo. Jie žemę su apgruviusu garažuku, o po juo ir Laisvės paminklo pamatus pardavė Kauno r. kooperatyvui. Anuomet ir dabar žmonės tokius pardavimus vadina „prichvatizacija“.

Reikia priminti, kad Lietuvos degalinės su žeme pojomi buvo „parduotos“ „Luko“ už simbolinę kainą, kaip manyčiau, ir garažiukas su žeme. Tokios tada buvo „pri-

chvatizacijos“. Tačiau dabar rajono vartotojų kooperatyvo pirmininkas už žemę po garžuku ir Laisvės paminklo pamatus jau nori 30 tūkst. litų. Prašomas leisti ant istorinių pamatų atstatyti Laisvės paminklą. Jis buvo skirtas 1918–1921 m. nepriklausomybės kovose žuvusiems savanoriams ir kariams atminti. Jau Atgimimo aušroje klebonas R. Skrinskas émė rūpintis paminklo atstatymo reikalais. Kodėl iki šiol Lapėse Laisvės paminklas neatstatytas? Kas išdrysta nepriklausomoje Lietuvoje tam trukdyti?

Atkurus nepriklausomybę, išrinktoji Aukščiausioji Taryba, Seimai, Vyriausybės tesugebėjo priimti neaiškų, daugiaprasmių sovietų atimto turto buvusiems savininkams grąžinimo įstatymą. Juo pasinaudojo naujieji sovietiniai valdininkai ir pelnė daugiausia naudos. Ir štai – pasekmės.

Priminsiu, kad prelatas Mykolas Krupavičius žemės reformą atliko per pusantį metų. Kaimyninių valstybių vadovai ją vadino pavyzdine. Sovietų valdžia pagrobė žmonių žemę, o atkurtos Lietuvos valdininkai tėsė vagių darbą.

Nuo pat Atgimimo klebonas R. Skrinskas informavo Kauno r. savivaldybės, Kauno aps. viršininko administracijos valdininkus, kur yra Laisvės paminklo pamatai, ir prašė, kad žemę su pamatais būtų grąžinta Laisvės paminklui atstatyti. Tačiau posovietiniai valdininkai nenorėjo išgirsti kunigo patrioto prašymo. Jie žemę su apgruviusu garažuku, o po juo ir Laisvės paminklo pamatus pardavė Kauno r. kooperatyvui. Anuomet ir dabar žmonės tokius pardavimus vadina „prichvatizacija“.

Reikia priminti, kad Lietuvos degalinės su žeme pojomi buvo „parduotos“ „Luko“ už simbolinę kainą, kaip manyčiau, ir garažiukas su žeme. Tokios tada buvo „pri-

matant šimtams tūkstančių žmonių, ne tik nieko nemato, bet ir negirdi...

Šioje situacijoje valdininkai siūlo paprastą atsirašinėjimo būdą: „Informuojame, kad mūsų savivaldybės, apskrities viršininko administracijos ar kitų priimtą mūsų, bet jums nepriimtiną, sprendimą galime pakeisti tik teismo sprendimu (o teismas jau žino, ko iš jo norima). Kai valdininkai, gavę kyši, priima, žinoma, neteisingus, net absurdus sprendimus, su jais turi kovoti korupcijos auka – klebonas Skrinskas. Tai rodo, kad gyvename dar nelaisvame krašte. Valdininko, padariusio tokį sprendimą, negalima paduoti teisą, kad jis tyčia ar netycia sukūrė tokią situaciją, šiuo atveju – antrą kartą konfiskavo bažnyčios turą – žemę su Laisvės paminklo pamatais. Ieškodami tiesos, surinkome per tūkstantį gyventojų parašų, rašome peticijas Kauno rajono ir apskrities valdininkams.

Kauno rajono kooperatyvo pirmininkas tyčiojasi iš patriotų, norinčių atstatyti paminklą ten, kur yra jo istorinė vieta, skirta šviesaus atminimo tuometinio Lapių klebono ir parapijos bendruomenės. Laisvės paminklo statyti niekur kitur negalima, nes ir Lietuva turi būti atstatyta tokia, kokia buvo...

Mieli Kauno rajono, Kauno miesto kraštotyrininkai! Atlikime garbingą pareigą ir sušauktame susirinkime pagaliau nuspręskime, koks tolimesnis Laisvės paminklo likimas. Siūlau kreiptis į prokuratūrą, kad nustatyti, ar skaidriai buvo atlikta „prichvatizacija“. Vėliau – kreiptis į teismą. Manau, atsiras žmonių, kurie padės, nes visa, kad ir slapčiausiai užslėpta, kada nors išaiškėja.

Jurgis BIELINIS,
kraštotyrininkas,
Lietuvos savanorio sūnus

Paminėti žuvusieji Gurbšilyje

Prieš 60 metų, 1947 m. kovo 7 d., Gurbšilyje (Vilkaviškio r. prie Gižų), Zalnieraičių sodyboje, išduoti žuvo Tauro apyg. Vytauto rinkt. Ažuolo būrio partizanai: Algirdas Žaldaris-Klajūnas, g. 1925 m., iš Gižų, Alfonsas Arlauskas-Teras, g. 1924 m., iš Žydronių, Jonas Žiūrys, g. 1924 m., iš Balsupių, Albinas Bajoraitis-Sturmas, g. 1922 m., iš Ožkabalių, Vainius Glinskas, g. 1927 m., iš Sardokų, Jonas Šeferis, g. 1910 m., iš Liubavo.

Partizanų kūnai buvo nu-

mesti ties buvusia Gižų klebonija, po devynių dienų užkashti už zakristijos tvartuko. Prasidėjus Atgimimui, 1989 m. rugsėjį, partizanų užkasimo vieta buvo kasinėjama. Deja, palaičiai nerasti. Pagal vieną versiją, papirkus stribus, partizanų palaičiai galėjo būti slapsi iškasti ir palaidoti senosiose Gižų kapinėse. Esą tose kapinėse ant šešių medžių buvę užrišti kaspiniai. Artimieji kasinėjo ir ten, bet nieko nerado.

Ką nors žinančiuosius apie partizanų palaičių užkasimo

vietą prašome pranešti Marijampolės Tauro apygardos partizanų muziejui tel. (8 343) 50 754 arba žuvusio partizano A. Žaldario dukterčiai Saulė Mickevičienei tel. (8 37) 723 783.

Šv. Mišios už žuvusius Laisvės gynėjus buvo aukoamos kovo 9 d. Gižų bažnyčioje. Artimieji ir giminės aplankė partizanų palaičių išniekinimo vietoje pastatyta paminklą, padėjo gėlių, prisiminė kovojuosių už Lietuvos laisvę.

Algimantas LELEŠIUS

Kovo 21 d. sukako 60 metų, kai Marcinkonių valsčiaus Noruliu kaime žuvo Rudnios apylinkių partizanų grupės vadas, vėliau Dainavos apygarbos Merkio rinktinės Gardino grupės skyriaus vadas Kleopas Kraunelis-Briedis.

Kleopas Kraunelis gimė 1903 m. balandžio 7 d. Rudnios k., Marcinkonių valsčiuje. Nuo seno žinomas, kaip garsusis Kleopas, save laikęseniausiu ir garbingiausiu partizanu, kurį laiką nenorėjės paklusti bendrai partizanų vadovybės struktūrai ir drausmei. Simboliškai galima buvo pripažinti tą garbę ir nuolaidžiau žūrėti ijo aspiracijas. K. Kraunelis sakės buvęs Lietuvos partizanu jau 1920–1923 m. demilitarizuotoje zonoje tarp Lietuvos ir Lenkijos, okupavus Vilniaus kraštą. Tada ir po to jis buvo plačiai žinomas, nes nepaisė stipriai saugomos Lenkijos–Lietuvos sienos, éjo per ją kada noréjo ir kaip noréjo. Lenkų pasienio tarnybos buvo gaudomas, sekamas, apšaudomas, bet nė kartu nepateko pasieniečiams į rankas. Bejég buvo ir lenkų policija. Atsiradus sienai su Sovietų sąjunga, 1939 m. rudenį, Kleopas taip pat eidavo per sieną. Sovietai, sužinoję, kas jis toks, bandė suimti. Tačiau jiems nepasisekė, nors per visą sovietmetį milicijos, enkavedistų, pasieniečių ir jų šnipų buvo sekamas ir gaudomas. Kai atsirado sienai su Vokietija, prijungus Druskininkų–Marcinkonių kraštą prie Rytprišių, jis nepaisė ir vokiečių tvarkos. Garsėjo kaip legendinis kiekvienos nelietuviškos okupacinės valdžios priešas. Kartą pakliuva vokiečiams, bet iš Druskininkų areštinės pabėgo. Vokiečiai vijosi jį beveik iki pačių Randamonių rogėmis važiuojamais keliais ir reteniu mišku, o Kleopas pusbarbis bėgo per sniegą. Druskininkų žandarmerija galėjo jį nušauti, tačiau rūpėjo suimti gyvą kaip įdomų eksponatą. „Das ist ein Taufel, aber kein Kommunist! (Tai velenias, bet ne komunistas!)“, – sakydavo.

Antrajam sovietmečiu užėjus, 1944 m. pavasarį plūstelėjo rusų ir baltarusių partizanų bangą. Musteikos kaime išžudė vyrus. Sovietų partizanų apylinkėse gausėjo. Po Musteikos kaimo tragedijos vokiečiai prie Bakanauskų-

Stanislovas Kraunelis. 1946 m.

Kleopo Kraunelio šeima. Apie 1939 m.

Merkio kelio, vinguojančio pro Viršuodukio pasienio punktą, iširengė bastijoną ir požeminiu tuneliu sujungė su kareivinėmis. Ibauginti vokiečiai saugojo ne tik sovietų partizanų, bet ir Viršuodukio apylinkės įsikūrusio Kleopo Kraunelio būrio. Tais pačiais metais pasienio punktas ištuštėjo. Artimiausi NKVD ir stribų bastijonai iškūrė Marcinkonyse.

Tuomet, kaip Lietuvos partizanas, slapyvardžiu Briedis, Kleopas Kraunelis su ginklu išėjo į mišką. Su savo sūnumi Stanislovu-Ragu ir Vladu Liaukavičiumi-Lapu nuo Žeimių sudarė ginkluotą triulę. Turėjo Briedis šunį – taip pat nepaprastą, kaip ir jis pats. Briedžio šuo buvo pukiausias žvalgas. Bėgdamas priekyje, kartais gana tol žvalgydamas, grįždavo į tyliai unkšdavo pranešdamas apie aptiktą kliūtį – ar miško žvėri, ar neginkluotą žmogų, ar

aiškų priešą: stribus, enkavedistus, sovietų kareivius, – atpažindavo pagal ginkluotę.

Kai Rudnios–Šunupio–Randamonių trikampyje įsikūrė Juozo Vitkaus–Kazimieraičio šstabas, Briedis buvo pa-skirtas į Juozaičio būri, paliekant jam šiokią tokią autonomiją. Vėliau jis tapo žemiskų gerybių Kazimieraičio štabui ir partizanams tiekėju. Jis sakėsi girdėjės posakį, kad karui reikia pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų – šaudmenims, ginklams, maistui. Grybais neišsimaitinsi, ginklais be šovinių neapsiginsi.

kad reikia Lietuvos partizanus remti ne tik maistu ir apranga, bet ir pinigais.

1947 m. pavasarį vyko dideli stribų ir sovietų siautėjimai. 1947 m. kovo 21 d. Briedis, Ragas ir Lapas, permiegojė tarp Šunupio ir Viršuodukio kaimų esančiam bunkeryje, užėjo į Viršuodukio k., vėliau išsiruošė į Maksimų k. Grupė NKVD darbuotojų ir stribų važiavo keliu Merkinė–Marcinkonys ir netoli Rodukos kapinių pamatė partizanus, besišnekučiuojančius su medienos vežikais. Įvyko trumas susišaudymas. Kleopui Krauneliui–Briedžiui sužeidė kairę ranką.

Kaimo žmonių pasakoja-mais, stribų ir enkavēdistų bu-

prie senojo kelio Viršuodukis–Roduka. Kleopas Kraunelis–Briedis, Stasio tėvas, bėgo Petrakalnio ir Noruliu kryptimi. Paskui jis bėgo Vladas Liaukevičius–Lapas. Jis sukniubo sniege netoli Vlado Janulevičiaus sodybos. Už Jevoniškės upelio Briedis pasuko Noruliu link. Bėgti buvo sunku. Miške daug sniego. Jis lydėjo ištikimas draugas vilkinis šuo. Partizaną vijosi pėsti, raiti ir net rogėmis. Kaleno automatai ir kulkosvaidžiai. Briedis atsigréžęs nukreipda-vò kulkosvaidžių besivejančius, suguldydavo į sniegą ir vėl bėgo, bet raiti NKVD darbuotojai pastojo kelią. Prie Noruliu partizanas traukė Šunupio k. link. Pakilo ant aukštost kalvos keteros, eilinių kartų suguldė į sniegą besivejančiuosis. Akimirksniu nužvelgė Noruliu kaimo panoramą, prisiminė Vlado Kvaraciejaus sodybą, kurioje 1946 metais jis ir jo kovos draugus laimino Merkinės kunigas Vincentas Sladkevičius. Partizanas vėl leido si Kriakabalės link, bet kelias buvo pastotas. Dar kartą bandė prakalbinti kulkosvaidį. Deja, diskai buvo tušti... Briedis, taręs, jog žūsta už laisvą Lietuvą, išsitraukė pistoletą ir garbingai žuvo... Netoli ese gulejo nukautas šuo.

Po kelių dienų Kleopo Kraunelio–Briedžio žūties vietą aplankė kovos draugai. Žilvičio vadovaujami pastatė medinį kryžių ir supylė kau-burėlį.

Žuvusiųjų kūnai buvo atvežti į Marcinkonis ir išniekinti ant gatvės. Vėliau buvo sumesti už geležinkelio bėgių į prie pelkės esančią duobę. Rudenį, užšalus upeliui, šeimos nariai tikėjos palaikus iškasti ir perlaidoti. Bet planas liko neįgyvendintas. 1947 m. rudenį Kleopo Kraunelio žmona Marija su trimis vai-kais buvo ištremta į Sibirą – Tiumenės sritį.

Artimųjų iniciatyva, žuvusiųjų partizanų palaikai slapčia iškasti ir palaidoti Dubininkų k. kapinaitėse tik 1972 m. Atkūrus Lietuvos Ne-priklausomybę, 1992 m., Kleopo Kraunelio–Briedžio žūties vietoje artimieji atstatė kryžių su užrašu: „Cia paskutinį kartą/ Trys širdys sutvink-sėjo/ Ir buvo žodžiai ištartai:/ Už Lietuvą – Tėvynę.../ Ir žemė nusidažė Laisvės krauju“.

Kovo 25 d. (sekmadienį) Druskininkų bažnyčioje už prieš 60 metų žuvusių Laisvės kovotojus melsis giminės ir artimieji.

Parengė
Vytautas VALENTA

Kleopo Kraunelio žūties vietoje prie atstatyto kryžiaus duk-te Antosé Kraunelyté–Valentienė

Uolai sprendė šias proble-mas. Papildomai gavės šaunių vyrų į savo komandą, organi-zavo tiekimą – tikino dzūkus,

vo apie 40 kinkinių. Iškinkę arklius, raiti ir pėsti ēmė vytis. Stanislovas Kraunelis–Ragas tapo pirmaja auka. Jis žuvo

Naujos knygos

Represinių struktūrų veikla okupacijos metais

"Represinių struktūrų ir komunistų partijos bendradarbiavimas įtvirtinančia okupaciją režimą Lietuvoje 1944–1953 m." – taip pavadinta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro išleista istoriko Juozo Starkausko sudaryta knyga. Šis kapitalus veikalas sudomins istorikus, akademinį jaunimą ir buvusius re-

metų atmosferą ir istorinę tiesą.

Knygoje išsamiai aprašomi pasipriešinimo okupantams kovų epizodai, nurodomos LPK CK vadovų, LSSR MGB, MVD darbuotojų pavardės. Pagrindinė mintis, aptinkama beveik visuose skyriuose, aiškiai pabrėžia, kad Lietuvos gyventojai tvirtai tikėjo, jog tik

nepriklausomybė tenkins jų ir ar timujų dvasinius bei moralinius poreikius. Dėl šių poreikių įgyvendinimo ryžtingi, pašventę lemingai kovai Lietuvos vyrai ir moterys ėjo į partizanų gretas. Daugelis jų žuvo arba buvo nukankinti sovietų lageriuose ir kalėjimuose.

Knygoje pateikiamos buvusių komunitų

zistencijos dalyvius. Knygos įvade rašoma: "Šio darbo tikslas – atskleisti visas junginės komunistų (bolševikų) partijos VKP(b) filialo – Lietuvos komunistų partijos (LKP(b)) rysius su čekistais, pagrindiniai masinio teroro vykdytojais Lietuvoje 1944–1953 m., ir bendrą darbą su jais naikinant Lietuvos valstybingumo likučius, šalies gyventojų dvasinius ir materialinius išteklius bei pačius šalies piliečius". Knygoje pateikti faktai paimti iš KP ir čekistų archyvų. Knygoje atskleidžiami komunistų partijos tikslai – valdžios savo rankose išlaikymas ir su tuo susiję beatodairiški metodai.

Skaitytojus sudomins skyrius "Pokario Lietuva okupantu ir kolaborantu aikimis". Ši laikotarpį išgryvenusių žmonių, prisimenančių Stalino valdymo metus, ne tiek daug. Tad nepatyrę represijų jaunesnės kartos žmonės tik perskaitė atskirus knygos skyrius suvoks tu-

partijos veikėjų biografijos, LKP Ck biuro ir VKP(b) CK biuro Lietuvai veiklos aspektai. Akcentuojama viena, kas 1918–1940 m. buvo suformuota sovietų šalyse, o 1940 m. ir vėliau perkelta į Lietuvą – ne tik valdymo struktūra, bet ir represinių organų veikimo metodai. Okupantai pritaikė visą terroro priemonių arsenala – žmonių sušaudymus, masinius suėmimus ir kankinimus, trėmimus bei turto atémimą. Iš to biaisus arsenalo nepritaikytos tik dvi priemonės – nebuvu ištremti visi Lietuvos gyventojai, nebuvu sukeltas višutinis badas. Tačiau iki vieno ir kito trūko visai nedaug.

Vyresniosios kartos žmonės tą laikotarpį gerai prisimena, o jaunesniosios atstovams būtų pravartu pasklaidyti šios knygos puslapius ir perskaicius susimąstyti: už ką kovojo jų tėvai ir seneliai.

"Tremtinio" inf.

Kiekvieną rytą mažuosius Daugelių gyventojus su motiniška šypsena veide pasitinka mokytoja Aniceta Grikšienė. Kaip mažus žvirbliukus glaudžia prie savęs pirmokėlius, vedajuos jinių šalį atskleisdama vis sudetingesnes mokslo paslaptis, mūsų tautos istoriją.

Tautos kančios... O ką iškentėjo ji pati, pradinukų mokytoja? Vaikystė šiai moterai nebuvo gailestinga...

Alkana vaikystė

Aniceta prisimena 1957-uosius, kai ji, ketverių metų mergytė, nubėgusi prie rūščiosios upės stebėdavo plukdomus sielius. Tai būdavo didžiausia pramoga Ilkos kaimo, kuriame gyveno ir Buratijos miškuose dirbo jų tėvai tremtiniai, vaikams.

Ryškiausias vaikystės prisiminimas – nuolatinis alkis, kai didžiausias skanėstas būdavo duonos kriaukšlė ir kedrų sėklas. Didžiausia laimė aplankydavo vasarą, kai miškuose sirpdavo uogos, iš posamanų iškiše įvairias palves kepures puikuodavosi grybai. Tik tada kaimo vaikai būdavo sotūs.

Septynerių metukų mažylę mama nuvedė į mokyklą. Vienoje klaseje mokėsi ji, lietuviatė, ir rusų, ukrainiečių bei buriatų vaikai. Tai buvo tikra internacinalinė klasė, bet mažieji mokiniai sutarė, nors iš pradžių rusiukai Anicetą vadino „fašistka“. Ką reiškia šis žodis, mergaitė nesuprato, o tėvai neaiškino.

Dar vienas mokyklinių metų prisiminimas – šaltis. Buriatijos žiemos neprastai šaltos, ilgos. Keturiadesimt laipsnių speigas – ten įprastas reiškinys. Oras sausas, gniaužiantis kvapą. Susirinkusius apšalusius vaikus mokytoja trindavo sniegą, po to visi šokinėdavo, kad apsiltų. Tokie vaikai „džiaugsmai“ lydėjo mažają tremtinę.

Kalno viršūnėje Joninių laužų atšaitai, lietuviškų dainų melodijos dar ir dabar gyvos mokytojos atmintyje. Tremtiniai mokojo šventi Jonines ir linksmintis, ypač jaučiamas. Nuo jų neatsilikdavo ir vaikai...

Kas ta Lietuva?

Aniceta gimė Sibire. Kada ji pirmą kartą išgirdo žodį „Lietuva“, neprisimena. Matėtė vengė vaikams garsiai prasitarti apie tėvynės ilgesį,

Kelionė į Lietuvą

širdies gėlą, patirtas kančias...

Tai kas gi ta Lietuva? Kad yra tokis kraštas, kur linguoja berželių giraitė, kur prie Plungės stūksančiame vienkiemje, kurį močiutės išpuoselėtame darželyje saugo Rūpintojėlis, žilviciai tvenkinį svari na savasias kasas, būsimoji mokytoja išgirdo tik 1961 m. vasarą. Tada šeima ruošėsi grįžti į tėvynę. Nebuvo mačiusi to krašto, bet suvirpo širdis – lietuviatės kraijo balsas šaukė į téviškę. Nors gimė Sibire, bet šaknys ten,

prasti, kodėl močiutė, suklupusi prie apsamojojusio kryžiaus, radojo, kodėl tėtė nykščiu braukė nuo skruosto ašarą, o mama, prisiglaudusi prie obels, glostė jos kamieną. Gimtoji sodyba – kokia ji brangi po ilgų tremties metų.

Tačiau sovietų valdžia nebuvo svetinga: tėvams neleido prisiregistravoti ir iš naujo įsikurti savo namuose. Vėl viisi patraukė į kelionę. Toliau nuo Plungės, nuo taip mielo vienkiemio. Prisiglaudė tėtės gimtinėje. Nelaukė buvusių tremtiniai tėvynę...

Tėčio glėbyje broliukai ir šalia Aniceta

Mokytoja Aniceta Grikšienė su mokiniais Kernavėje

Be kaltės kalti

Tik kai Aniceta sukako 16 metų, tėvas Alfonsas Grauslys papasakojo šeimos kančių istoriją, paprašė, kad niekada niekam neprasitarė apie tremtį.

Grauslių šeima buvo ištremta 1948 m. gegužės 23 d. už tai, kad tėvai turėjo stambų ūkį – 56 ha žemės, išpuoselėtą vienkiemj, sunkiai dirbo, praūžus frontui, rėmė partizanus. Mama nenori prisiminti tų baisių metų, patirto pažeminimo... Tik kai atvažiuoja pas dukterį Anicetą, gyvenančią Kuršėnuose, visa aplanko tremtiniamas pastatyta kryžių, nulenka galvą Nukryžiuotajam, kuris tarsi laimina žmones ir suteikia vilči, kad tokį kančių niekam niekada neteks patirti.

(keliamo į 7 psl.)

Kelionė į Lietuvą

(atkelta iš 6 psl.)

Darbų sūkuryje

„Laiko banga lyg vanduo iš mūsų atminties ištrina žmonių vardus, įvykius. Tačiau kai kas niekada negali būti pamiršta. Tai mūsų tėvų krauju parašyta tremties istorija,“ – sako Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos Kuršėnų filialo pirmininkė Aniceta Grikštienė. Todėl moteris neskaičiuoja darbo valandų. Veiklos mokytojos laukia gausybė darbu: renginiai buvusiems

tremtiniams, politiniams kaliniams, medžiagos apie partizanus ir jų Motinas rinkimas. Kol dar gyvi žmonės, reikiava viską sužinoti, po kruopėle surinkti mūsų tautos kančią istoriją. Pagaliau ir tiesioginis darbas. Kas kitas, jei ne jis, mokytoja, mažose vaikų širdelėse įdiegs meilę savam kraštui ir jo žmonėms.

Simona POŠKUTĖ ir Vilius JANUŠAUSKAS,
Kuršėnų Daugėlių vidurinės mokyklos 8 b klasės mokiniai

„Humanizmo“ blykstelėjimas

1942 m. kovo 10 d. Sovietų sajungos NKVD išleido direktyvą „Apie miego trukmę kaliniams“. Joje buvo kategoriskai reikalaujama, kad kiekvienas kalinas per parą turėtų miegoti ne mažiau kaip 8 valandas. „Humanizmo“ blykstelėjimas, matyt, buvo susijęs su gulagų vadovybės „atradimu“ – atseit kaliniai, per parą miegodami 4–5 val. ir nepailsėdami, praranda darbingumą, pereina į silpnaverčių ar invalidų kategoriją. Tikriausiai direktyvą išleisti

privertė siaubingas mirtingumo mastas lageriuose 1941 m. žiemą – 1942 m. pavasarį. Keista lagerių vadovybės mąstysena – kai šaliai labiausiai reikėjo vergų, pigios darbo jėgos, kalinius išeikvadavo iki „dochodiagų“ – veltėdžių lygio. Užuot padidinę maisto davinių, budeliai sugalvojo prailginti miego trukmę. Visgi mirtingumas nesumažėjo...

Pagal „Memorialo“ spaudą parengė Jonas LUKSĘ

Skelbimai

Kovo 24 d. (šeštadienį) 11 val. Vilkaviškio parapijos salėje įvyks LPKTS Vilkaviškio filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Turėkite LPKTS nario pažymėjimą.

Kovo 24 d. 11 val. Vilniaus įgulos karininkų ramovės salėje (Pamėkalnio g. 13), o **kovo 31 d. 11 val.** Kauno įgulos karininkų ramovės salėje (Mickevičiaus g. 19) įvyks leidinio „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953“ šeštojo tomo pristatas. Malonai kviečiame dalyvauti.

Kovo 30 d. (penktadienį) Kaišiadorių įvyks LLKS Didžiosios Kovos apygardos narių susirinkimas. 10 val. šv. Mišios Kaišiadorių katedroje. Po jų – susirinkimas Kaišiadorių savivaldybės salėje. Kviečiame dalyvauti.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mėn. – 5,20 Lt, 3 mėn. – 15,60 Lt, 6 mėn. – 31,20 Lt. Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,30 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Iki kiekvieno mėnesio 22 d. galite užsiprenumeruoti „Tremtinį“ kitam mėnesiui.

„Tremtinį“ siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 80 JAV dolerių.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuptytė,
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Tremtinys

Atsakymas Šutvei

Atsiliepiant į „Lietuvos ryto“ 2007 m. kovo 14 d. straipsniu „Pogrindiniams gelbėjimo komitetui – smūgis. Aršiai mėginę išlaisvinti A. Petrusveičių, dešinieji ne paveikė teisėsaugos“

Apeliacinis teismas patvirtino nuosprendį, kuriuo Algirdas Petrusvečius yra įkalinamas ketveriems metams. Šutvė, kurios „atstovu spaudai“ tapo „Lietuvos Rytas“, triumfuoją.

Jie išsiduoda leksika – šalia Liudviko Simučio pavarðės būtinai pridedama – „ultrapatriotu laikomas“. Taip, laikomas. Taip, ultrapatriotu. Nes tokysra. O jūs, jūs visi liksite istorijos mėšlyne. Mitrūs, slidūs, šlykštūs. Jūs nėra ir jūsų nebus. Paprastas stalias, vienrankis šaltkalvis, jau išsėdėjės 12 metų ir keturis mėnesius, kukli vienuoliukė – liks istorijoje, jau yra. O jūsų vietoje – nepaisant turimų čekių, akcijų, titulų, ordinų ir kotedžų – liks tikтай gliti dėmė.

O dėl įkalinimo, jūsų džiaugsmas bergždžias. Ką jau ką, o sėdėti šitie žmonės moka. A. Petrusveičiūs po ketverių metų grįš pakelta galva, teisus ir jaunesnis – idealistai kalėjime nesensta. O šutvės dvokas per tą laiką, tikėkimės, įkyrės Lietuvos tau tai tiek, kad ji neapsikentusi įvykdys istorinį teisingumą.

Algirdas PATAKAS

Kovo 24 d. 11 val. (šeštadienį) Kauno įgulos karininkų ramovės salėje (III a.) įvyks LLKS Tauro apyg. ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Kviečiame dalyvauti Tauro apyg. narius – karius savanorius, Laisvės kovų dalyvius. Turėti nario pažymėjimą.

Kauno IX forto muziejuje iki 2007 m. liepos 1 d. veikia parodos „Lietuvių tremtinių meno saviveiklos Igarkoje 55-osios metinės“ ir „Lietuviai Igarkoje (Krasnojarsko kraštas)“. Parodose pateiktos nuotraukos, daiktiniai eksponatai pasakoja apie lietuvių tremtinių meno saviveiklos įkūrimą Igarkoje, jų koncertinę veiklą, meno kolektyvų įkūrėjus ir aktyviausius dalyvius. Parodose pateikti eksponatai atspindi tremtinių kasdienybę, darbus, toli už tėvynės puoselėtas lietuviškas tradicijas.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt , LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 4020. Užs. Nr.

ILSEKITĖS RAMYBEJE

Tadas Dobkevičius

1926–2007

Gimė Raseinių aps. Betygalos valsč. Darbutų kaimo ūkininkų šeimoje. 1944 m. baigė Raseinių gimnaziją. Mokytojaudamas Girkalnio progimnazijoje, įsitraukė į pogrindinę veiklą. Areštuotas 1947 m. Nuteistas 10 metų. Kalėjo Intos, Abezės lageriuose. Po to buvo ištremtas pas motiną į Krasnojarsko kr. Į Lietuvą grįžo 1958 metais. Baigė J. Tallat-Kelpšos konservatoriją ir iki pensijos dirbo meno kolektyvų vadovu. 2000 m. jam suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas. Buvo vedės. Paskutiniuosius 10 metų gyveno Kau-

ne. Palaidotas Betygalos kapinėse.

Bronius Ulčickas

1918–2007

Gimė Minske. Tėvai su vieno mėnesio sūnumi grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Paisėtės k., Saldutiškio valsč. Tėvas Vaclovas Ulčickas tapo kariu savanoriu. Bronius nuo pat vaikystės lydėjo neatskiriamas draugas – armonika. Linksmas muzikantas buvo žinomas vienoje apylinkėje. Kaip partisanų ryšininkas, ginklų tiekėjas buvo suimtas. Kalėjo Archangelsko lageriuose. Grįžęs sukūrė šeimą. Išaugino tris vaikus. Dirbo Kuktiškių miškų urėdijoje. Nesiskyrė su armonika: jo atliekamus kūrinius įrašinėjo radijas, televizija.

Palaidotas Saldutiškio kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą, giminės.

LPKTS Utenos filialas

Silvestras Paulauskas

1933–2007

Gimė Kretingos r. Vaineikių k. eigulio šeimoje, auginusioje aštuonių vaikus. Sovietams okupavus Lietuvą, aktyviai dalyvavo pasipriešinimo kovoje. Ištremtas į Tomsko sr. Tregansko r. Įtakos kaimą. Tremtyje vedė. 1959 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno ir dirbo Kretingoje. Užaužino dvi dukteris ir sūnų.

Palaidotas senosiose Kretingos kapinėse.

LPKTS Kretingos skyrius

Balandžio 4 d. Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos aktų salėje (Paupio g. 1) įvyks konferencija „Pasipriešinimo istorija – jaunosios kartos tautinio, patriotinio ir pilietinio ugdymo šaltinis“. Ji skirta Utenos apskrities mokyklų istorijos mokytojams ir besidomintiems Lietuvos istorija. Dalyviai gaus kvalifikacijos pažymėjimus. Konferencijos pradžia 10 val.

Balandžio 9 d. (pirmadienį) 12 val. Klaipėdos Marijos Tainios Karalienės bažnyčioje (Rumpiškės g.) bus aukojamos šv. Mišios už 1947 m. balandžio 9 d. Pušinių k., Plungės r., žuvušius Žemaičių apygardos partizanų štabo pareigūnus: plk. Kazimierą Antanavičių, kpt. Povilą Antanavičių ir policijos vachmistrą Kasparą Malakauską. 13.30 val. Klaipėdos Lébartų kapinėse bus pagerbtas žuvusių atminimas.

Patikslinimas

„Tremtinyje“ Nr. 8 (742) Prano Urbo straipsnyje „Partizano motina“ įsivėlė netikslumų.

Pirmos pastraipos antrą ir trečią sakinius skaityti: Ji gimė 1893 m. Beržynių k... Anksti mirus tėvui”...

Antros pastraipos sakinių skaityti: 1920 m. sukurė šeimą su Antanu Urbu, gavo 74 ha žemės...

Atsiprašome autorius ir skaitytojų.